

PRISTUPANJE DRUŠTVA TURISTIČKIH VODIČA "DUBROVNIK" FEG-u

U nekoliko navrata smo izvijestili kako je DTVD u studenome postalo članom europske federacije turističkih vodiča (FEG). Nakon trideset godina djelovanja naše udruge, ovo postignuće nam dolazi kao kruna nastojanja prethodnih uprava i ove sadašnje. DTVD je, nakon posjeta izvršnog odbora FEG-a Dubrovniku u srpnju 2008., dobilo «zeleno svjetlo» za pristupanje, kao jedina udruga turističkih vodiča iz Hrvatske. Koristim priliku zahvaliti Društvu prijatelja dubrovačke starine, TZ Grada, TZ Županije na financijskoj potpori.

Predstavnici
Europskog doma i
DTVD-a s izaslanstvom
FEG-a u Lazaretima

Osobno sam imala čast biti nazočna na godišnjoj skupštini FEG-a u Palma de Mallorci 19.-23. studenog 2008. i tom prilikom predstavljati naše Društvo, Grad i Hrvatsku. U Palmi su nam domaćini bili uvijek srdačni Španjolci, koji su i sami slavili 30. obljetnicu svog nacionalnog udruženja vodiča CEFAPIT. Neobično korisna je bila razmjena iskustava s kolegama vodičima iz ostalih europskih zemalja kao i spoznaja da svi imamo iste probleme i da ih kroz instituciju FEG-a možemo brže i kvalitetnije riješiti. Vrijeme na Mallorci je bilo ispunjeno predavanjima, prezentacijama, sastancima, a pohađala sam i seminar «Guiding in mass movements» za što sam dobila i certifikat. Budući da sam bila sama iz Hrvatske, većinu slobodnog vremena sam provela u razgovorima s kolegama upoznavajući ih s djelovanjem naše Udruge, ali i ljepotama grada iz kojega dolazim, kao i svoje domovine. Uskoro ćemo moći uživati u povlasticama koje donosi članstvo u federaciji, kao npr: mjesto na službenoj stranici FEG-a, link na web stranicu visiteurope.com, pristup EU dokumentima važnima za našu struku, organiziranje seminara za unapređenje vođenja i dr.

Ovogodišnja skupština će se održati u Portu, a u nekoj od narednih godina nije isključeno da i mi budemo domaćini, što bi nam donijelo veliku promociju i korist na globalnoj razini. Udruge vodiča, članice FEG-a, predstavljaju ukupno oko 40 000 turističkih vodiča, što najbolje govori o veličini organizacije. Pripadnost takvom «brandu» donosi prepoznatljivost i vjerodostojnost na tržištu, a to nam je u ovim izazovnim vremenima neobično važno.

Marina Krističević, predsjednica DTVD-a

Prošli put sam najavila prvi broj lista «Novitati» dok je pržilo srpanjsko sunce i sve vrvilo turistima...

Danas je hladno, bura donosi studen, ali i otkriva nam naš prekrasni Grad, tih i pomalo uspavan; mnogi će reći da im je u ovo doba najljepši.

Vodiči su ljudi nemirna duha i željni novitati te smo se opet složili i pripremili drugi, svečarski broj naših novina. Puno toga imamo za slaviti... počnimo kronološki: naše Društvo je osnovano potkraj 1978. te nije teško izračunati da smo mladi punih 30 godina! Krajem prošle godine pristupili smo FEG-u, a sve to proslavljamo našom tradicionalnom zabavom uz 21. veljače, Međunarodni dan vodiča.

Dragi kolege, čestitam vam vaš dan!

U novom broju ćete pronaći niz zanimljivih članaka, čiji su autori redom vodiči, naši članovi, a sve je popraćeno fotografijama iz arhiva Društva.

Želim vam sve najbolje u nadolazećoj sezoni, vidimo se uskoro, u điru...

Marina

VOKALNI ZAMOR I VOKALNA HIGIJENA

Dragi kolege, evo nam jednog medicinskog naslova o kojem vodiči nedovoljno ili prekasno razmišljaju...

Kao vokalni profesionalci pripadamo, uz pjevače, glumce, učitelje, spikere, predavače, itd., u čak trećinu radno aktivne populacije modernoga društva kojoj je glas primarno sredstvo rada i istodobno i najosjetljivija točka zdravlja. Kao kategorija, vodiči spadaju u profesionalne govornike, kojima umjereni poremećaj glasa može ograničavati primjereno obavljanje posla. Uobičajena je podjela poremećaja glasa na organske (alergije i infekcije gornjih dišnih putova, čvorici na glasnica, polipi, itd.) i funkcionalne (pogrešna upotreba glasa, najčešće zbog brzog i plitkog udaha i brze potrošnje zraka u govoru), a kao zasebna kategorija navodi se vokalni zamor. Uzročnost poremećaja glasa je rezultat djelovanja različitih faktora u čemu ne treba zanemariti opći zdravstveni status i način života. Vokalni se zamor pojavljuje zbog pojačane vokalne aktivnosti - vrlo glasnog ili duljega govorenja, govorenja neuobičajenom visinom glasa, povišenom napetosti laringalnih struktura, te prilikom (pojačane) upotrebe glasa u uvjetima narušenog zdravlja govornih organa. Znakovi su vokalnog zamora promjena visine, glasnoće i boje glasa, promuklost, smanjeni raspon visine i dinamike glasa, također i prebrzo trošenje zraka pri govoru.

Subjektivni simptomi koji su najčešće isticali jesu umor i suhoća grla i ždrijela, bol laringalnog mišićja, osjećaj otečenosti grla, potreba za iskašljavanjem i sl. Promuklost kao čest simptom vokalnog zamora pojavljuje se u različitim stupnjevima i fluktuiraju, a osjetno se pogoršava i kulminira pri kraju dana.

Činioci koji pogoduju nastanku vokalnog zamora jesu pušenje, izloženost onečišćenom zraku i habitualna zloupotreba glasa, ali i psihički stres i anksioznost. Znanja iz područja vokalne edukacije i vokalne higijene iznimno su važna populaciji vokalnih profesionalaca jer predstavljaju preduvjet zdravlja i optimalne funkcije govornih organa. Vokalna higijena temelj je obrazovanja opernih pjevača i glumaca, dok većina drugih vokalnih profesionalaca o tome malo ili nimalo zna, što pridonosi poremećaju glasa i vokalnom zamoru.

U današnje vrijeme još postoji mišljenje da su isključivo pjevanje i gluma posebno zahtjevne vokalne aktivnosti koje zahtijevaju i poseban

vokalni trening, pa se u obrazovanju za ostale vokalne, ali neumjetničke profesije, tomu ne poklanja pažnja

To je sasvim pogrešno jer govorenje može biti jednako vokalno zahtjevno kao i pjevanje, pa i zahtjevnije. Time se postiže prevencija poremećaja glasa, te razvija sposobnost ranog prepoznavanja poremećaja glasa i pravovremenog traženja stručne pomoći, te konačno duga i uspješna profesionalna aktivnost. Činjenica je da vokalni profesionalci u Hrvatskoj ne primjećuju ili ne pridaju pažnju poremećajima glasa, vokalna higijena i vokalna edukacija su na vrlo niskom stupnju, a većina vokalnih profesionalaca prepuštena je sama sebi. Vokalna higijena ili briga za glas započinje osvještavanjem i uočavanjem faktora koji utječu na proizvodnju glasa, i to kako onih čiji je utjecaj negativan pa ih treba izbjegavati, npr. pušenje, govorenje u buci i sl., tako i onih koji pozitivno djeluju na fonaciju i kvalitetu glasa kao što su vokalne vježbe, uredan ritam spavanja, zdrava prehrana, održavanje dobre fizičke kondicije, itd. Vokalna higijena zapravo je i više od toga - usvajanje zdravih navika koje podižu kvalitetu života.

dr. Alberto Frka

VODIČI NEKAD I SAD

Molimo Vas, ustupite nam fotografije vođenja, nakratko, radi skeniranja, i pomozite da obogatimo naš fotoarhiv. Unaprijed zahvaljujemo!

TEMA BROJA: 30 NAM JE GODINA TEK

Prošlo je trideset godina od osnivačke skupštine Udruženja turističkih vodiča Dubrovnika. Bilo je to 16. listopada 1978.g. i u ondašnjoj dvorani Doma sindikata okupilo nas se 54, kako smo se sami nazvali, budućih članova. To je bio završni čin višegodišnjih aktivnosti Inicijativnog odbora na odvajanju od ondašnjeg Turističkog društva Dubrovnik gdje smo bili sekcija. Osnivačkoj skupštini predsjedavali su J. Nedić – predsjednik i članovi P. Brailo i P. Levković. Zapisnik je vodila K. Martinović, a ovjervitelji su bili G. Žličar i I. Jelavić. Ja sam bio zadužen predstaviti prijedloge Statuta i Cjenika za 1979.g. U Inicijativnom odboru bio sam, iako samo zagrebački student prava, zadužen za izradu općih akata i općenito papirologiju. Ni tad niti sad o tome nisam imao iluzija, nisam bio čudo od pravnika, nego sam bio čudo od jeftinoće, bio sam štoviše besplatan. Moguće je da smo i radi toga toliko puta dopunjavali i mijenjali Statut.

Nakon što smo usvojili potrebne dokumente održani su izbori i u Izvršni odbor izabrani su A. Cetinić za predsjednika, a J. Nedić za tajnika, te članovi V. Vierda, G. Žličar, P. Brailo, P. Levković, I. Jelavić, M. Klečak, F. Čustović, M. Kamić, T. Šuljak, J. Marušić i J. Luetić, u Nadzorni odbor izabrani su I. Pastuović za predsjednika i članovi M. Tiberi i M. Bijelić, a u Disciplinsku komisiju Lj. Marinović – Bulić za predsjednicu, a za članove D. Cjetanović i D. Šoletić. Neki od nabrojanih nisu više s nama. Bila mi je čast poznavati ih. To su bili veliki znalci i veliki ljudi. Nakon toga je prvi predsjednik g. Cetinić izložio program rada. i na kraju smo odlučili da se članarina ima plaćati od 01. siječnja 1979.g.

Društvo je registrirano 01. prosinca 1978.g. i to smo držali važnim jer smo stekli formalne uvjete da sami upravljamo svojom sudbinom. Bili smo uvjereni da na sve što tražimo imamo pravo. Prije svega na fer cijenu za našu uslugu, pravo na rješavanje statusa, zaštitu pred moćnim naručiteljima. Ali isto tako i na aktivnosti oko unapređenje kvalitete, omasovljenja kao i rješenja za sva profesionalna i statusna pitanja koja postoje ili će se pojaviti u budućnosti. Vrijeme je pokazalo da smo imali pravo. Ondašnji spoj iskustva i mladosti dao je rezultate, ali posao nikad nije niti može biti završen.

Hvala vam svima koji dajete svoj prilog da bude bolje, ne samo nama – turističkim vodičima, nego i sveukupnom turizmu Dubrovnika i Hrvatske.

mr.sc. Vjekoslav Vierda

“ČOVJEK - KLJUČ USPJEHA U TURIZMU”

Hrvatska turistička zajednica tradicionalno u okviru projekta Volim Hrvatsku provodi i akciju odabira najboljeg djelatnika godine pod nazivom “Čovjek - ključ uspjeha u turizmu”. Ovaj projekt je nacionalna akcija usmjerena na podizanje razine gostoljubivosti i stvaranja klime dobrodošlice u određitu, a nositelj aktivnosti je Glavni ured Hrvatske turističke zajednice. U okviru manifestacije “Dani hrvatskog turizma” koja se održala u terminu 22. – 24. listopada 2008. godine u Opatiji, dodijeljene su nagrade najboljima u 25 različitih kategorija. Ponosni smo što i ovaj put među nagrađenima nalazimo i člana Društva turističkih vodiča “Dubrovnik”, gospara Marojicu Bijelića, izabranog upravo kao najboljeg turističkog vodiča u 2008. godini. Lijepo je i podsjetiti se kako je u dosadašnjih 6 održanih “Dana hrvatskog turizma”, ovo čak 4 ljeta najboljeg vodiča koja je pripala našim članovima. Bili su to dosad Branka Franičević 2003., Marin Jelavić 2004. i Pave Brailo 2007.

Neka ova priznanja budu temelj i daljnji poticaj svima nama kako bi prešla u novu tradiciju i stvorila stalnu sliku kvalitete koju pružaju naši vodiči.

U rubrici **KARTOLINA** predstavljamo društva turističkih vodiča iz drugih gradova Hrvatske:

UDRUGA TURISTIČKIH VODIČA OSIJEK

Djelovanje Udruge turističkih vodiča Osijek (ili, uskoro, DTV Slavonije, Baranje i Srijema, reg. centar Osijek) od početka prije tri godine bilježi stalan rast. Članova je gotovo 50 iz Osijeka i regije, a u najvećem broju radi se o studentima i vodičima sa završenim fakultetom (profesori stranih jezika, povijesti i sl). Prema brojnosti i obrazovnom sastavu članstva, Udruga turističkih vodiča Osijek je danas, u kadrovskom smislu, najveći turistički subjekt u istočnoj Hrvatskoj.

Do sada je preko Udruge vodilo 26 vodiča, broj vođenja i prihod je mali, ali treba uzeti u obzir da se na našem području, nakon rata i okupacije, turizam počeo vraćati tek prije nekoliko godina. Naš cilj nije samo povećanje prometa ili ubiranje provizije, već kako je to definirano u Statutu, zaštita struke turističkih vodiča te unapređenje kvalitete usluga, odnosno turizma pa problem nalazimo jedino u nemogućnosti nadzora i utjecanja na kvalitetu vođenja. Zbog toga su edukativni programi koje provodimo trenutačno jedini način utjecaja na kvalitetu, a usvojena je i inicijativa za osnivanje receptivne agencije te smo uz TZ Županije i Grada sunositelj projekta osnivanja Regionalnog turističkog clustera. Glede zaštite struke ističem naše zalaganje za prepoznavanje vođenja kao kategorije u kulturi, a ne samo u turizmu, čime bi vodiči mogli ostvariti određene porezne olakšice.

Edukaciji smo u protekloj godini dali prioritet, pa smo uz potporu Grada i TZ-a proveli niz Seminara "stručno tur.vođenje u praksi" s različitim temama u ukupno trinaest nastavnih dana. Posebno ističemo uspješni dvodnevni seminar na temu enologija-sommelierstvo (s kojeg prilažemo fotografiju), ciljan na promicanje kulture vina kao važnog turističkog aduta, nakon kojeg su polaznici dobili i svojevrsne potvrde od Hrvatskog sommelier kluba. Kako nam je želja da se ovaj model stručnog usavršavanja usvoji kao praksa i u drugim udruženjima, svima ćemo dostaviti program te izvješće i pressclipping.

Na planu prezentacije Osijeka i regije predstavnicima inozemnih medija i turističkih agencija, Udruga je usvojila praksu da, uz usluge stručnog vođenja, gostima naknadno dostavlja dodatne podatke te potrebne tekstovne i slikovne materijale. To je rezultiralo ne samo boljim upoznavanjem medija i agencija s našom turističkom ponudom nego i stvaranjem prijateljskih veza. U želji da održimo tradiciju uzajamnih posjeta započetu baš u Dubrovniku, koju smo nekako nastavili kada su nas posjetili kolege iz Malog Lošinja, Rijeke i Opatije, pozivamo vas s juga kao i ostale kolege iz Hrvatske da se uključite u naše seminare već ovog proljeća kada nastavljamo jesenski blok seminarom na temu enologija-sommelierstvo-etnogastronomija o čemu ćemo vas na vrijeme detaljno obavijestiti.

Srdačan pozdrav iz SRCA Slavonije....

Tajnik Udruge:
Darko Mrkonjić

USUSRET DANU ŽENA: MAMA VODIČICA

Ja sam vam među onima koji se bave poslom koji jako vole, ali nikad nisu mislili da bi se time mogli baviti. Istina, moje pravo zanimanje profesora također podrazumijeva tumačenja i prenošenje znanja drugima, osim što moj razred ima malo otvorenije granice, najljepšu učionicu na svijetu i uvijek nove učenike, definitivno najrazličitijih profila igdje.

Dobro se sjećam prvog puta kad me je moj stariji sin pitao gdje radim. I kako objasniti trogodišnjaku to složeno zanimanje vodiča, tim

više što odgovor mora biti brz i jasan. Zato sam krenula strategijom onoga što je djetetu najbliže i najprivlačnije. "U autobusu, sine". Oči su mu se ispunile divljenjem i zainteresiranošću. Ima li veće ljubavi za malog dječaka (osim majke, naravno 😊) od svih vrsta prijevoznih sredstava? Otada, samo da znate, su svi autobusi koji prolaze ovim našim uskim gradskim ulicama "njegov" autobusi. Koliko samo malo

djetetu treba da se poistovjeti s onim roditeljskim obilježjima koja mu odgovaraju.

Inače, posao vodiča za jednu ženu, i još k tome majku, donosi mnoštvo radosti, ali i poneku poteškoću. Na primjer, za vrijeme moje obe trudnoće, honorarke nisu imale pravo na porodiljnu naknadu, već samo zaposlene i nezaposlene buduće majke. Srećom, danas je situacija drugačija, i to na našu inicijativu. Nadalje, ako se vođenjem bavite samo honorarno, kao i ja, morate razmišljati o malo bržem povratku na posao nakon poroda jer ne želite izgubiti klijente predugom odsutnošću. Ali, tu dolazi do izražaja i jedna od prednosti, a ta je da jedno vođenje po gradu traje koliko i pauza između dva dojenja. I tako su sretni i beba i mama. Kao i svakoj mami, organizacija je ono što ispunjava moj dan. Vrlo dobra organizacija. A nije li to isto jedna od kvaliteta koju mora imati vodič? Rekla bih da su ovaj posao i majčinstvo poprilično komplementarni i iskustva iz jednog vrlo lako možemo iskoristiti u drugom polju.

Da ne govorim o stranom jeziku kojem je vaše dijete izloženo od najranije dobi, jer mi se nije jednom dogodilo da nakon dužih vođenja vratim kući i nastavim govoriti na, recimo, francuskom. Mnogobrojne su još situacije i anegdote o kojim bih vam mogla pričati, a na temu mama-vodičica. Neiscrpan je to izvor razgovora i pregovora, uživanja i živciranja, učenja i igre. Ali, ostavit ćemo to za neku drugu priliku.

Ivana Soldo

Izdavač:
Društvo turističkih vodiča Dubrovnik
Gundulićeva poljana 9, 20000 Dubrovnik
www.vodici-dubrovnik.hr
vodici.dubrovnik@du.t-com.hr

Za izdavača: Marina Krističević

Dizajn logotipa: Darko Vrbica
Fotografije: fotoarhiv DTVD-a

Grafička priprema i tisak:
ALFA-2, Dubrovnik